

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ ВЧИТЕЛІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Палюшок Лілія Володимирівна

викладач Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Завдання освіти 21 століття полягає в реалізації принципів гуманізації, методологічної переорієнтації процесу навчання на розвиток особистості учня, формування його ключових компетентностей.

Однією з найважливіших і найнеобхідніших на сьогоднішній час компетентностей є інформаційна компетентність. Інформаційна компетентність особистості передбачає не лише її здатність до визначення інформаційної потреби, пошуку інформації та ефективної роботи з нею в усіх її формах і представленнях, уміння працювати з комп'ютерною технікою і телекомунікаційними технологіями, але також здатність застосувати набуті знання і навички у професійній діяльності і повсякденному житті.

Формування інформаційної компетентності майже повністю «лягає на плечі» вчителя інформатики.

Однозначно, що для реалізації даного завдання вчитель не може обмежитися традиційними методами навчання. На допомогу йому приходять нетрадиційні, інноваційні методики і технології.

Проаналізувавши методичні доробки вчителів інформатики Львівської області, можна зробити висновок, що найрезультативнішою технологією навчання для них є особистісно-зорієнтоване навчання, яке повинно допомогти виховати особистість, здатну орієнтуватися в навколишньому світі. Гіпотеза — аргумент — висновок — ось ключові поняття особистісно-орієнтованого навчання. Звертання до них виховує критичне мислення учнів, здатність не приймати на віру «солодкі обіцянки», тобто виховує не пасивних «гвинтиків», а активних громадян суспільства. Головними принципами такого навчання є:

- орієнтація не на накопичування знання за будь-яку ціну (дуже часто ця ціна надто висока — перевантаження, численні стреси, хвороби), а на пробудження зацікавленості у пошуку знань;
- головну увагу приділено розвивальному аспекту навчання, на відміну від перевантаження учнів фактичним матеріалом;
- самостійне вирішення учнем питання про засоби і темпи вивчення матеріалу;
- підвищення ролі індивідуальних засобів організації навчальної діяльності: учитель перестає бути єдиним джерелом нової інформації, перестає мати «монополію на істину»;
- критерії роботи учня і вчителя слід визначати не за кількістю відмінників і невстигаючих, а за конкретними показниками результативності кожного учня, виходячи з його потенційних можливостей.

Саме особистісно-зорієнтовану модель навчання використовують, як приклад, учителька загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. №90 м. Львова Любов Кожан, учителька Миртюківського навчально-виховного комплексу Стрийського району Оксана Кравчук, учитель Мурованської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Пустомитівського району Андрій Дмитровський, учителі навчально-виховного комплексу «Лідер» м. Новий Розділ Лариса Чопак та Ірина Гаврилюк. Зокрема, Оксана Кравчук, реалізуючи розвивальне навчання,

змінює пріоритети навчання: від формування знань, умінь і навичок до створення умов для розвитку справжнього мислення — творчого, здатного до пошуку, навчання учня діяти. Творчо підходячи до викладання предмету, учителька сформувала добірки краєзнавчих матеріалів і матеріалів екологічного характеру, які постійно використовує на уроках інформатики.

На сьогоднішній день найактуальнішою проблемою в системі роботи педагога є впровадження інтерактивних методів навчання. Учитель Львівської академічної гімназії Григорій Майорчак застосовує кейс-метод, який дає можливість здійснювати навчання на прикладі розбору конкретної ситуації. Таке навчання дає людині мудрість, дозволяє передбачити майбутнє й робити так, щоб це майбутнє працювало на нього. Важливою особливістю кейс-методу є його ефективна сполучуваність з різними методами навчання.

Активно застосовує інноваційні методики навчання і Смерека Олександра, учителька інформатики Ремецького навчально-виховного комплексу Золочівського району. Зокрема, поєднуючи інтерактивні методи навчання з ігровою навчальною діяльністю, учителька створює навчальне середовище, у якому теорія і практика засвоюються одночасно, а це дає можливість учням розвивати світогляд, логічне мислення, зв'язне мовлення, формувати критичне мислення, виявляти і реалізовувати індивідуальні можливості.

Одним із шляхів формування інформаційної компетентності учня школи є використання на уроках інформатики інтегрованих уроків. Проведення таких уроків і використання на уроках інформатики матеріалу з інших шкільних предметів дало можливість учителям інформатики Двірцівського навчально-виховного комплексу «ЗШ І–ІІІ ступенів — дитячий садок» Сокальського району Наталії Глюз і вчительці Бродівської спеціалізованої загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. №2 з вивченням англійської мови Руслані Власік підвищити інтерес до вивчення інформатики не лише учнів, а й спонукати вчителів-предметників проводити заняття в комп'ютерному класі, використовуючи наявне в школі прикладне програмне забезпечення навчального призначення.

Львівська область стала «піонером» у впровадженні програми «Інтел. Навчання для майбутнього». Навчання вчителів за цією програмою розпочалося в області у 2004 році. Тому не дивно, що проектна методика використовується в області багатьма вчителями інформатики. Використання методу проектів сприяє забезпеченню умов для розвитку індивідуальних здібностей і нахилів дитини, учить творчо мислити та інтелектуально вдосконалюватись. Він орієнтує учнів на самостійну, парну та групову діяльність, а також активізацію навчання, при цьому реалізується творчий підхід до вирішення певної проблеми. Учень навчається самостійно планувати, організувати й контролювати свої знання і

дії. Серед учителів інформатики, які активно використовують у своїй роботі метод проектів, можна назвати Ларису Чопак, учительку навчально-виховного комплексу «Лідер» м. Новий Розділ, Наталію Жук, учительку Рихтицької загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Дрогобицького району, Галину Сабор, учительку Пустомитівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. №2, Галину Мілян, учительку загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. №1 м. Трускавець, Оксану Кімакович, учительку Золочівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. №1.

Одним із найсучасніших і найпопулярніших інноваційних методик навчання є мережеві технології навчання. Однією з таких технологій є дистанційна освіта. Саме над проблемою впровадження дистанційної освіти, яка дозволяє забезпечити право на рівний доступ до освіти для тих учасників навчального процесу, які раніше були обмежені у своїх можливостях, працює вчителька інформатики навчально-виховного комплексу «Школа-гімназія «Сихівська» Оксана Пасічник. При гімназії створений Дитячий дистанційний навчально-консультаційний центр, який дає змогу отримувати освіту дітям, які не можуть відвідувати школу постійно, через фізичні перешкоди у пересуванні. Крім цього, Оксана Пасічник є співавтором посібників для профільного навчання «Основи веб-дизайну», практикумів і робочих зошитів з інформатики для 9 і 10 класів, методики викладання інформатики в 9 класі, а також — автором онлайн-робочих зошитів з інформатики для 9–11 класів. Учителька посіла почесне четверте місце в конкурсі «Учитель року–2009» в номінації «Інформатика».

Протягом 2009–2011 року в області на базі Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти і на базі опорних шкіл відбувалося навчання за програмами «Онлайн-технології навчання», «Використання Google-сервісів в методичній роботі вчителя», які передбачали використання Google-сервісів для онлайн-навчання, і «Інтернет для вчителя», який дозволяє використовувати можливості середовища Windows Live. Результатом такого навчання стало масове використання онлайн-технологій навчання вчителями інформатики, які мають постійний доступ до мережі Інтернет. Серед найбільш активних впроваджувачів онлайн-технологій навчання можна назвати Дудик Ольгу, учительку інформатики Червоноградської гімназії і Жук Наталію, учительку інформатики Рихтицької загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Дрогобицького району, учасників Восьмого Всеукраїнського конкурсу «Вчитель-новатор», Кузика Степана, учителя інформатики Червоноградського навчально-виховного комплексу №10, Кузуба Івана, учителя інформатики Самбірської гімназії, Семенюка Валерія, учителя інформатики навчально-виховного комплексу «Школа-садок «Софія» м. Львова.

Особливо треба відзначити роботу вчительки інформатики Яворівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. №2 Надії Манько, яка активно використовує онлайн-технології навчання. Для навчання учнів свого класу інформаційно-технологічного профілю вчителька створила онлайн-середовище навчання «Сайт онлайн-навчання школи під Ратушею» <https://sites.google.com/site/schoolratusha/>. Завдяки цьому середовищу вчителька має можливість навчати учнів, які з певних причин тимчасово не можуть відвідувати школу, здійснювати контроль за виконанням завдань лабораторних і самостійних робіт. Завдяки спеціальним налаштуванням батьки учнів мають можли-

На уроці вчитель інформатики ЗОШ І–ІІІ ст. №18 м. Львова Андрій Олексішин

вість переглянути результати навчання своїх учнів і вчасно відреагувати в разі потреби.

Навчання на тренінгу «Інтернет для вчителя» стало поштовхом для вчителя загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. №18 м. Львова Андрія Олексішина не самому тільки освоїти такий сучасний засіб для створення панорамних об'єктів Photosync, а й залучити до роботи в середовищі учнів інформаційно-технологічного класу. Один із результатів спільної роботи учнів можна переглянути за адресою: <http://photosynth.net/view.aspx?cid=ff081f87-b9d9-45bf-9766-078c37142940&m=false&i=0:0:0&c=0:0:0&z=453.247464529096&d=-0.85950009621948:-1.48376557075741:-1.64788245206538&p=0:0:t=False>.

Учителі Львівської області є координаторами Міжнародних конкурсів для обдарованих дітей, зокрема «Левеня», «Кенгуру». Не є винятком і конкурс з інформатики і комп'ютерної грамотності «Бобер». Ініціатором впровадження конкурсу на теренах України став учитель інформатики Львівського фізико-математичного ліцею-інтернату при Львівському національному університеті імені Івана Франка Ростислав Шпакович. З 2008 року він є координатором проведення конкурсу в Україні. На вчителя покладена вся організаційна робота з проведення конкурсу. Щороку в конкурсі бере участь все більша кількість дітей з усієї України. Серед 14 країн-учасниць України посіла в цьому році 3 місце за кількістю учасників, а Львівська область — перше серед областей і міст України. Разом з випускниками ліцею — студентами ЛНУ ім. І. Франка і співробітниками комп'ютерних фірм — учитель створив єдину програмну платформу, що дозволяє реалізувати цікаві інтерактивні задачі з усіх розділів шкільної інформатики. Ростислав Степанович очолює ініціативну групу зі створення завдань для конкурсу.

Компетентність учня великою мірою залежить від компетентності учителя. Розвивати компетентності вчителя певною мірою є завданням інституту післядипломної педагогічної освіти. З впровадженням профільного навчання на базі Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти і на базі опорних шкіл проведено 217 тренінгів, і ними охоплені практично всі вчителі інформатики загальноосвітніх навчальних закладів області. А саме, усі вчителі інформатики пройшли тренінг з «Методики викладання профільного курсу «Основи комп'ютерної графіки».

Зазвичай, назвати поіменно кожного вчителя інформатики області неможливо, але кожен з них вносить свою вагому частку в досягнення спільної мети — розвитку ключових компетентностей учнів області.